

INFORMACIJA
o zaključivanju Okvirnog ugovora o kreditu između Banke za razvoj Savjeta
Evrope (CEB) i Crne Gore, za projekat Podrške crnogorskim mikro, malim i
srednjim preduzećima (MMSP) pogođenim COVID-om 19, u iznosu do 40
miliona eura

Vlada Crne Gore je, u cilju borbe protiv posledica izazvanih pandemijom COVID 19, usvojila tri paketa mjera, putem kojih će biti pružena podrška različitim segmentima društva, kako privrednim, tako i socijalnim. Osnovni cilj usvojenih mjera je poboljšanje zdravstvene situacije, kao i oporavak ekonomije i održavanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta.

Podrška privredi, u cilju održavanja i poboljšanje privrednih aktivnosti, predviđena je, između ostalog, i putem zaključivanja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, koji bi podržumijevali direktno zaključivanje aranžmana sa ovim institucijama ili putem obezbjeđenja državne garancije za aranžmane između njih i komercijalnih banaka.

Shodno navedeno, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2020. godinu, predviđeno je zaključivanje aranžmana sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope (CEB), u iznosu do 70 miliona eura, kao i izdavanje garancije za aranžmane između Evropske investicione banke (EIB) i komercijalnih banaka u Crnoj Gori, u iznosu do 50 miliona eura.

Sredstva koja bi država obezbijedila posredstvom CEB-a, bila bi prenijeta komercijalnim bankama, po principu on-lending aranžmana, dok će za aranžmane sa EIB-om, koji budu obezijeđeni garancijom Države, komercijalne banke direktno zaključiti ugovor sa ovom institucijom.

Administrativni odbor CEB-a je, u septembru 2020. godine, donio odluku o odobrenju Okvirnog ugovora o kreditu za projekat Podrške crnogorskim mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) pogođenim COVID-om 19 u iznosu od 40 miliona eura. Riječ je o prvoj tranši kredita, dok će druga tranša od 30 miliona eura biti odobrena naknadno, nakon što se sredstva iz prve tranše iskoriste.

Okvirnim ugovorom o kreditu definisani su kriterijumi na osnovu kojih će, komercijalne banke, dodjeljivati sredstva prihvatljivim privrednim subjektima kao krajnjim korisnicima kreditnih sredstava. Riječ je o samostalnim mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) uključujući one koji se bave zanatskim/preduzetničkim aktivnostima ili mala preduzeća u porodičnom vlasništvu. MMSP su ona koja zapošljavaju manje od 250 zaposlenih i imaju godišnji promet koji ne prelazi 50 miliona eura, i/ili im godišnji bilans stanja ukupno ne prelazi 43 miliona eura, kao i ona preduzeća u kojima, ne-MMS preduzeće nije vlasnik više od 25% njihovih akcija.

Kada je riječ o selekciji projekata definisani su sledeći posebni uslovi i pragovi koji će se primjenjivati:

- (i) Prihvatljivost 100% finansiranja obrtnog kapitala za potkredite za MMSP identifikovana u periodu između 1. marta 2020. godine i 12 mjeseci nakon odobrenja zajma od strane Administrativnog odbora CEB-a, tzv. "hitni period";
- (ii) Nakon hitnog perioda, kreditom CEB će se finansirati do 50% potreba obrtnog kapitala; i
- (iii) CEB prag za potkredit određen na 500.000 eura za investicije i 300.000 eura za potrebe obrtnog kapitala.

Važno je napomenuti da u prihvatljive spadaju i potkrediti koji su već zaključeni između banaka i relevantnih privrednih subjekata, uz uslov da su isti potpisani nakon 01. marta 2020. godine.

Pored navedenih kriterijuma, Okvirnim ugovorom o kreditu definisane su i aktivnosti koje se mogu finansirati navedenim sredstvima, pa za finansiranje neće biti prihvatljive sledeće aktivnosti:

- za finansiranje naknada za kamate ili finansijske naknade, indirektno poreze i negotovinske elemente kao što je amortizacija;
- Ekstraktivne industrije osim vađenje kamena, pijeska i gline; hemijskih i minerala za đubrivo, vađenje treseta, kao i vađenje soli);
- Destilovanje, pročišćavanje i miješanje zestokih pica;
- Proizvodnja duvanskih proizvoda;
- Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda;
- Obrada nuklearnog goriva;
- Proizvodnja oružja i municije;
- Proizvodnja vojnih borbenih vozila;
- Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja;
- Poslovanje nekretninama;
- Kockanje i kladioničarske aktivnosti;
- Aktivnosti članskih organizacija;
- Investicioni projekti povezani sa pornografijom i proizvodima koje propisi država članica CEB-a posmatraju štetnim po zdravlje i životnu sredinu takođe su isključeni.

Selekcija prihvatljivosti potkredita biće sprovedena od strane relevantne komercijalne banke, Ministarstva finansija i CEB-a, u skladu sa odredbama Okvirnog ugovora o kreditu.

Kao što je pomenuto, Okvirni ugovor o kreditu, između CEB-a i Crne Gore, biće zaključen na iznos od 40 miliona eura, sa rokom dospeljeća od devet (9) godina, koji uključuje i najviše

dvije (2) godine grejs perioda. Navedeni zajam moći će se povući kroz najmanje dvije tranše, od kojih prva tranša ne može biti veća od 75% iznosa zajma.

Kada je u pitanju kamata koja će se plaćati na kredit, obračun iste će se vršiti po fiksnoj ili varijabilnoj stopi za koju se opredijeli Crna Gora u momentu povlačenja konkretne tranše. Prema informacijama dobijenim od CEB-a, ukoliko bi povlačenje kreditnih sredstava bilo u ovom trenutku, za kredit u iznosu od 40 miliona eura i rokom dospeljeća od devet (9) godina i grejs periodom od 2 godine, varijabilna kamatna stopa iznosila bi 3-mjesečni euribor + 0,25% margina, odnosno. Ukoliko bi se, pak, opredijelili za fiksnu kamatnu stopu onda bi ista iznosila 0,00%.

Imajući u vidu potrebu da se sa realizacijom Trećeg paketa socio ekonomskih mjera krene u što je moguće kraćem roku, Ministarstvo finansija je obavilo razgovore sa svim komercijalnim bankama u Crnoj Gori. Na razgovorima su prezentovane mogućnosti za saradnju po ovom pitanju, gdje je prezentovano bankama na koji način bi aktivnosti realizovale. Tom prilikom je navedeno da bi Vlada Crne obezbijedila polovinu sredstava, odnosno 70 miliona eura, dok bi banke obezbijedile drugu polovinu. Takođe, sa bankama je razgovarano o tome da bi kreditna sredstva bi bila proslijeđena bankama beskamratno, i da bi sredstva služila za finansiranje obrtnih sredstava, likvidnosti i investicija, kao i da bi banke bile u obavezi da vrate sredstva Vladi u roku od devet (9) godina (uključujući dvije (2) godine grace perioda). Sa druge strane, banke bi bile dužne da obezbijede drugu polovinu, od 70 miliona eura, što bi činilo ukupni aranžman od 140 miliona eura, kao i da omoguće kreditiranje privrednih aktivnosti pod povoljnijim uslovima nego što su trenutno na tržištu i koji bi važili bez ovog aranžmana. Informacija o inicijalnim razgovorima sa bankama i uslovi pod kojima bi banke bile spremne da proslijede sredstva privrednim subjektima sadržani su u Informaciji o rezultatima razgovora sa crnogorskim komercijalnim bankama u Crnoj Gori po pitanju realizacije Trećeg paketa socio-ekonomskih mjera Vlade Crne Gore, zamatranoj na sjednici Vlade od 20. avgusta 2020. godine.

Okvirni ugovor o kreditu između CEB-a i Crne Gore usaglašen je tokom novembra 2020. godine. Nakon što Okvirni ugovor o kreditu između CEB-a i Crne Gore bude zaključen, Ministarstvo finansija će nastaviti razgovore sa bankama u cilju finalizacije uslova pod kojima će kreditna sredstva biti proslijeđena bankama, donosno privrednim subjektima.